

En büyük sanayi kuruluşları belli oldu

İSTANBUL Sanayi Odasının hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2016 Araştırması" na göre, TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 32 milyar 594 milyon lirayla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu oldu. **İstanbul Sanayi Odasının** hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2016

Araştırması" na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 32 milyar 594 milyon lirayla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu oldu. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, düzenlediği basın toplantısında, **İSO**'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" sonuçlarını açık-

ladı. TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 32 milyar 594 milyon lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford 16 milyar 314 milyon lirayla ikinci, Tofaş ise 12 milyar 856 milyon lira ile üçüncü oldu. Listede Tofaş'ı sırasıyla Oyak-Renault, Arçelik, Toyota, EÜAŞ, Hyundai Assan, İçdaş Çelik, İskenderun Demir ve Çelik izledi.

Devlerin kârlarını kamu yukarı çekti

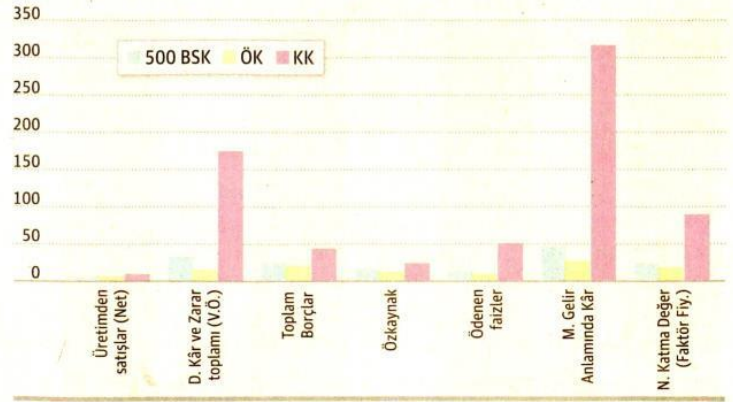
Sanayinin devlerinin kâr ve kârlılık oranlarındaki büyümede, kamu sermayeli şirketlerin faaliyet dışı gelirlerindeki artış etkili oldu

Türkiye'nin büyük sanayi şirketlerinin geçen yılki kârlılık ve yaratılan katma değer performansını, az sayıdaki kamu sermayeli şirketin rakamları yukarıya çekti. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında geçen yıl listede yer alan 11 kamu şirketi, sayısal olarak toplamın yüzde 2.2'sini oluşturmasına karşın, toplam kârda yüzde 21.1, yaratılan net katma değerde yüzde 11.9 ve milli gelir anlamındaki kârda da yüzde 20.2 oranında paya sahip oldu. Listedeki 489 özel kuruluş 2016'da dönem kârını yüzde 14,9, kar-za-

rar toplamını yüzde 17,2 oranında artırırken, bu oranlar kamu sermayeli şirketlerde sırasıyla yüzde 166 ve yüzde 172,5 düzeyinde gerçekleşti. Bu şirketlerden, ilk 500 listesinde de kârlılık sıralamasında ilk ikide yer alan Türkiye Petrolleri A.O ile Elektrik Üretim A.Ş.'nin 6 milyar 463 milyon liralık kârı, 500 şirket toplam kârının yüzde 17.1'ini oluşturdu. Bu şirketlerin kârları ise esas olarak faaliyet kârlarından değil, ağırlıklı olarak satışlarından geldi.

TALİP AKTAŞ / 09
Haberin devamı

ISO 500'deki kamu ve özel kuruluşların temel göstergelerdeki artış oranları (%)

Devlerin kârını kamu yukarı çekti

ANALİZ TALİP AKTAS

Baş tarafı 1. sayfada

Diğer bir ifadeyle, kamu kuruluşlarının varlık satışlarından oluşan kârlar, büyük sanayi kuruluşlarının toplam satış kârlıklarının yüzde 20, aktif kârlıklarına ise yüzde 15 oranında yukarıya çekti.

ISO araştırmasında, kamu sermayeli şirketlerin verileri, 2016'da da genel ortalamaya önemli ölçüde etkilendi. Her ne kadar bu şirketler sanayi üretimi faaliyetlerinde bulunulana da fiyatlarının kamu tarafından yönlendirilmesi ve oldukça yüksek hacimli varlık satışları ortalama düzeyinde önemli farklılıklar yarattı.

Satış kârlılığında ki artışa 14,4 puanlık katkı

DÜNYA'nın **ISO** araştırmasından yaptığı hesaplamalara göre, 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (BSK) içindeki 11 kamu kuruluşu, üretimden satışlardaki yüzde 4,5 düzeyinde bulunan payını geçen yıl da korumasına karşın, satış kârlılığında artışa yüzde 14,4 puanlık katkı yaptı. Geçen yıl satış kârlılığı oranları 500 BSK'da yüzde 6,8, özel kuruluşlarda yüzde 5,6 düzeyinde gerçekleşirken, kamu şirketlerinin oranı yüzde 32,9 düzeyinde gerçekleşti. Bir önceki yıla göre ise özel şirketlerin satış kârlılığı yüzde 77 artmasına karşın, bu oran kamu şirketlerinde yüzde 133,9 oldu ve bu yüksek oranlı büyüme toplamdaki artışta da yüzde 22'ye taşıdı.

Aktif kârlılığında ki değişimi pozitifte çekti

500 BSK içindeki özel sermayeli şirketlerin aktif kârlılığı 2016'da bir önceki yıla göre yüzde 5,5'ten yüzde 5,4 gerilerken, kamu kuruluşlarında bu oran yüzde 6'tan yüzde 12,8'ye yükseldi. Kamu şirketlerinin aktif kârlılığına ise yüzde 22'ye taşıdı.

Katma değer sigara ve içkiden...

500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılında yarattığı brüt katma değer bir önceki yıla göre yüzde 20 artış gösterirken, katma değerin net satışlara oranı da yüzde 13,8'den yüzde 32,8'e yükseldi. Üretim net katma değeri yüzde 30'ara vatan oranında bölünmedi, önceki yıldaki olduğu gibi geçen yıl da derinleşti. Yüksek oranda vergi yükü bulunan içki ve sigara üreticilerinin rakamları arttı. Bu gruptaki şirketlerin katma değer artışıyla içki ve içecek sektörü de katma değeri yüzde 74'üni oluşturdu...

alan iç büyük sigara ve tütün üreticisi firmalarından, sadece Anadolu Efes ve JT1'inün önüne geçen ürettiği katma değeri ve satışları açıkladı. Bu iki şirketten Anadolu Efes 930 milyon liralık üretimden satışlarına karşın 3 milyar 539 milyon liralık brüt katma değer yarattı. JT1'de de satışların tutarı 1,4 milyar lira düzeyinde iken, yarattığı katma değerin büyüklüğü 10 milyar liraya attı. Sadece bu iki şirketin ürettiği katma değer 500 büyük şirketin toplam katma değerinin yüzde 74'ünü oluşturdu...

İhğında yüzde 100'ün üzerinde gerçekleşen artış oranı, 500 BSK'nın toplam aktif kârlılık rasyosunu da yüzde 11 oranında yukarıya çekerek yüzde 5,6'dan 6,2'ye çıkardı. Bu sonuçlara göre, 2016'da kamu sermayeli şirketlerin aktif kârlılık oranı özel sermayeli şirketlerin oranının yüzde 133,9 üzerinde gerçekleşti.

Öz kaynak kârlılığı yükseltti

11 kamu şirketi 2016'da özkaynaklarının yüzde 194'ü oranında kâr elde ederken, bu oran özel şirketlerde yüzde 15,5'te kaldı. Kamu şirketlerinin bu rasyodaki rakamsal yüksek performansı 500 BSK'nın ortalama değerini de yükseltti ve toplam oranı 16,2'ye çıkardı. Öz kaynak kârlılığında özel sermayeli kuruluşlar 2016'da yüzde 0,6 puan (%4) artış yakalarken, kamu şirketlerindeki artış 10,5 puan (%118) düzeyinde gerçekleşti. Kamu şirketlerin bu sonuçlarla 500 BSK toplam öz kaynak kârlılığında da yüzde iki puanlık artışla yüzde 16,2'ye taşıdı.

Kamunun yönlendirdiği fiyatlar katma değeri artırdı

Sayı itibarıyla 500 BSK'da yüzde 2,2 düzeyinde payı bulunan kamu şirketleri, devlerin 2016 yılında yarattığı toplam net katma değerin yüzde 12'sini oluşturdu. Bir önceki yıla göre katma değerdeki artış oranları özel şirketlerde yüzde 18,5 iken, kamu şirketlerinde yüzde 68,6 düzeyinde gerçekleşti. Diğer bir ifadeyle kamu, 2016'da bir önceki yıla göre özel şirketlerden yaklaşık 6 kat daha fazla katma değer artışı sağladı. Kamunun katma değerdeki yüksek artışı, 500 büyük şirketin ortalama artış oranında da yüzde 24'ü yükseltti. Böylece kamu şirketlerinin bu kalemdaki büyüme katkısı 5,5 puan (yüzde 30) oldu. Katma değerde kamu tarafının sağladığı artış, esas olarak ise rekabeteçi piyasalar tarafından değil, fiyatların kamu tarafından yönlendirilmesinden kaynaklandı.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun kârlılık sıralamasında da ilk ikide yer alan TPAO ile Elektrik Üretim A.Ş.'nin 6,5 milyar liralık kârı, 500 şirket toplam kârının yüzde 17,1'ini oluşturdu. Bu şirketlerin kârları, esas olarak faaliyet kârlarından değil varlık satışlarından geldi.

%2.2
Kamu kuruluşlarının 500 BSK içindeki payı

%21.1
Kamu şirketlerinin 500 BSK toplam kârlındaki payı

%172.5
Kamu şirketlerinin kârlısındaki yıllık artış

%17.2
Özel şirketlerin kârlısındaki yıllık artış

2016'da temel göstergelerde kamu ve özel sektörün artış oranları (%)

	500 BSK	ÖK	KK
Üretimden Satışlar (Net)	8,8	8,7	10,4
Net Satışlar	9,2	8,9	16,5
Dönem Kârı (V.Ö.)	28,4	14,9	166,0
Dönem Kâr ve Zarar Top. (V.Ö.)	33,2	17,2	172,5
Toplam Borçlar	24,0	23,0	42,7
Özkaynak	15,2	11,0	25,6
Ödenen Faizler	12,2	11,0	48,4
Millî Gelir Anlamındaki Kâr	46,9	26,3	313,7
Net Katma Değer (Faktor Fiyatlarıyla)	24,0	18,5	88,6

500 büyük sanayi kuruluşunun temel göstergelerinde pay ve artış oranı (%)

Temel Göstergeler (TL)	2016			2015'e göre değişim (%)		
	500 BSK	499 ÖK	11 KK	ÖK payı (%)	KK payı (%)	KK'nın oranı (puan)
Üretimden Satışlar (Net)	100,0	95,5	4,5	95,5	8,8	8,7
Net Satışlar	100,0	95,6	4,4	95,6	4,4	9,2
Dönem Kârı (V.Ö.)	100,0	81,5	18,5	81,5	18,5	28,4
Dönem Kâr ve Zarar Top. (V.Ö.)	100,0	78,9	21,1	78,9	21,1	33,2
Toplam Borçlar	100,0	94,1	5,9	94,1	5,9	24,0
Özkaynak	100,0	82,4	17,6	82,4	17,6	15,2
Ödenen Faizler	100,0	95,9	4,1	95,9	4,1	12,2
Millî Gelir Anlamındaki Kâr	100,0	79,8	20,2	79,8	20,2	46,9
Net Katma Değer (Fak. Fiy.)	100,0	88,1	11,9	88,1	11,9	24,0

Kamu ve özel şirketlerde finansal oranlar ve kârlılık oranları

Finansal oranlar	Finansal oranlar ve kârlılık oranları (%)			KK'nın oranı (%)		
	500 BSK	489 ÖK	11 KK	500 BSK	ÖK	KK
Toplam borçlar/Aktif toplamı	61,9	65,0	35,1	2,9	3,0	8,8
Toplam borçlar/Özkaynaklar	162,3	185,4	54,2	7,6	8,7	13,6
Mali borçlar/Özkaynak	88,8	102,5	24,4	3,2	3,7	24,0
Mali borçlar/Aktif toplamı	33,8	35,9	15,8	-1,4	-1,6	18,8
Özkaynak/Aktif toplamı	38,1	35,0	64,9	-4,4	-5,2	4,2
Kâr-zarar toplamı/Net satışlar	6,8	5,6	32,9	22,0	7,7	133,9
Kâr-zarar toplamı/Aktifler	6,2	5,4	12,6	10,6	-1,8	107,8
Kâr-zarar toplamı/Özkaynak	16,2	15,5	19,4	15,7	3,6	117,0

İŞ DÜNYASINDA ISO 500'ÜN YANSIMALARI SÜRÜYOR

• **Adana Sanayi Odası (ADASO) Başkanı Zeki Kravçak** Sıralamaya giren firma sayımın 14'ten 13'e gerilemesinden üzüntü duydu. Ülkemizin 2016 yılında karşı karşıya kaldığı sorunlardan Adanalı firmalar da olumsuz etkilendi. 2017 yılının özellikle ikinci yarısında önemli bir toparlanma bekliyoruz. Sıralamada 5 firmamız gerilerken, 6 firma ise daha üst sıralara çıktı. 2016 yılı oldukça zor bir yıldır. Özellikle ülke olarak geçirdiğimiz hassas süreçte tedbirli hareket etmek zorunda kalan ve zor şartlarda belirsizlikleri yönetme başarısını gösteren Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu arasına giren Adana sanayi firmamızın kutlu olsun.

• **Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı (DSO) Müjdat Keleş**: Marmara Bölgesi, her sene olduğu gibi yine listeye damgasını vurdu. Anadolu'daki sanayicilerimiz ne yazık ki hep ikinci planda kalıyor. Denizli'nin listeye geçen yılıki 12 firma ile temsil edilmesi istikrarımıza gösterde de uzun yıllardır Denizli'de yeni yatırım yapılmadığı gibi bir gerçeği de önümüzde seriyor. Benzer yapı ve büyüklükteki diğer illerin sıralamasına baktığı-

mızda da 2015 yılındaki firma sayılarına göre bu sene bazı illerde düşüş bazı illerde ise yükselişler mevcut. Geçen sene göre Gaziantep firma sayısını yükseltirken, Denizli ve Kayseri yerinde kaldı. Konya ve Manisa ISO 500'deki temsilcilerini azalttı. Denizli olarak kaç yıldır hemen hemen aynı firma sayısıyla listeye yer alıyoruz. Önümüzdeki yıllarda ISO 500'deki firma sayımızı arttırmaya ümit ediyoruz. Ancak her zaman söylediğim gibi, Denizli'ye yeni yatırım gelmelidir ki tablonun değişeceğini düşünmüyoruz.

• **Denizli Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Erdoğan**: Denizli'den listeye giren 12 firmadan 5'i kablo ve bakır tel, 2'si demir-çelik, 2'si gıda, 2'si tekstil ve T1 enerji sektöründe faaliyet gösteriyor. Son 5 yılın verilerini değerlendirdiğimizde, ilk 500 firma sıralamasına T1-12 firmamız girdiği görülmektedir. Türkiye'nin en büyük firmaları arasına giren firmalar aynı zamanda en çok ihracat yapan firmalar. Bu veriler, Denizli'nin Türkiye ekonomisinin liderleri arasında olduğunu ortaya koymaktadır. Bu anlamda 12 firma kendimizin gururu olmuştur.

• **Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Eyyüp Sözünlü**: Türkiye'nin en önemli üretim ve sanayi bölgelerinden ÇOSB, altıyapı, konumu ve kurumsallaşmış yapıyla katılmalarına verdiği desteği artırarak sürdürülecek. ÇOSB birçok konuda olduğu gibi yeni üretim devrimi Sanayi 4.0'da da Türkiye'de öncüsü olacaktır. Katılmalarına sürdürülebilir bir rekabet ortamı yaratmak amacıyla var gücümüzde çalışıyoruz. ISO 500 2016 verilerine göre bölgemizden 19 firmamız listeye girmesi çok önemli. Biz ÇOSB yönetimi olarak katılmamızın en verimli üretimi sağlamların, katma değeri yüksek teknolojileri üretim yapabilmeleri için ulaşıp, iletişim, altıyapı çalışmalarını aralıksız sürdürüyoruz.

• **Bozüyük Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Buğra Levent**: Geçen yıl listeye Bozüyük TSO'ya kayıtlı olarak üretim faaliyetleri ilçemizde bulunan 8 firma yer alırken bu 2016 yılında 10 firmaya yükseldi. Bozüyük küçük bir ilçe olmasına rağmen ciddi sanayi kuruluşlarıyla ülke ekonomisine gerek ihracat ve istihdam alanında uzun yıllardır ciddi katkılar sunuyor. Son dönemde yaşanan can-

lık ve yeni yatırımlar önümüzdeki yıllarda Bozüyük'e daha fazla yeni yatırımcının geleceğini müjdesini veriyor. 2018'de tamamlanacak Bozüyük Lojistik Merkez Projesi ile yeni yatırımcıların da yeni bir avantaj daha sunacağı, İstanbul'un arka bahçesi konumunda bulunan ilçemize önümüzdeki yıl ve dönemlerde sanayicilerin her geçen gün daha da tercih edileceklerini inanıyoruz.

• **Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası (KMTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Zabun**: Bugün, ekonomide yeni kahramanlık hikâyeleri yazan Kahramanmaraşlı şirketler, her türlü zorluklara karşı çıkararak, üretmek Türkiye'nin ve Kahramanmaraş'ın gücüne güç katmışlardır. Ekonomide genelinde 20. sıralarda yer alan Kahramanmaraş, büyük şirketler kategorisinde ise 11. sıraya yükselme başarısını gösterdi. Bunun mutlak devam etmesi gerektiğine inanıyoruz. Büyük şirketlerin sayısının artması ekonomik kalkınmanın anahtarıdır diye düşünüyorum. Kahramanmaraş'ta listeye girme başarısını gösteren 10 şirketimize gösterdikleri performans ve kendimize yaptıkları güven dolayısıyla aynı ayne teşekkür ediyorum.

Borçlanmada da kamu daha hızlı

Dev sanayi kuruluşlarında geçen yıl kârlılık ve katma değer oranlarının yukarı çeken kamu kuruluşları, özel şirketlere göre daha düşük oranlara sahip olmaya başlarken, borçluluk oranlarında ise tersine bir performans sergiledi. 2015'e göre kamu kuruluşlarının toplam borçlanmadaki artış bir önceki yıla göre yüzde 42,7 düzeyinde gerçekleşirken, bu oran özel sermayeli şirketlerde yüzde 23 düzeyinde kaldı. Aynı şekilde kısa vadeli mali borçlarda da özel şirketlerdeki yüzde 13'lük artışa karşın, kamu şirketlerindeki artış yüzde 76'yı buldu. Bu gelişmelere paralel olarak, özel şirketlerin mali borçlanma aktiflerine orana bir önceki yıla göre 0,6 puanlık düşüşle yüzde 35,9'a gerilerken, bu oran kamu şirketlerinde 2,5 puanlık artışla yüzde 15,8'e yükseldi. Kamu şirketlerinin toplam borç/aktifler ve toplam borç/özkaynaklar oranlarındaki büyüme de özel şirketlerdeki büyümenin üzerine çıkarak, %100'ün üzerine geçti.

ÇERKEZKÖY ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ

TEŞEKKÜR

Istanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından gerçekleştirilen "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2016" araştırmasına göre Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nde (ÇOSB) faaliyet gösteren 19 firma, "En Büyük 500" listesine girdi.

Türkiye ölçeğinde yapılan bu araştırmayı ÇOSB'nin ev sahipliği yaptığı seçkin firmaların üretimde geldiği noktayı göstermesi açısından çok önemsiyoruz.

Sanayinin devler ligine ÇOSB'den 19 firmanın girmesi sebebiyle, gurur tablomuzu oluşturan bu firmalarımızı tebrik ediyor, başarılarının daim olmasını diliyoruz.

ÇOSB Yönetim Kurulu Adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Eyüp SÖZDİNLER

İSO İLK 500'E GİREN ÇOSB FİRMALARI (2016)

2016 Sıralaması	KURULUŞLAR
5	Arçelik A.Ş.
16	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.
134	Hema Endüstri A.Ş.
161	Öznur Kablo San. ve Tic. A.Ş.
162	Koroza Ambalaj San. ve Tic. A.Ş. (Sareks)
195	Deva Holding A.Ş.
216	Farplas Oto Yedek Parçaları İmalatı İthalat ve İhracat A.Ş. (Farel)
222	Koçak Farma İlaç ve Kimya San. A.Ş.
258	Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.
291	Dinarsu İmalat ve Tic. T.A.Ş.
296	Nobel İlaç San. ve Tic. A.Ş. (Ulkar Kimya)
302	Sarbak Metal Tic. ve San. A.Ş.
325	Ak-Kim Kimya San. ve Tic. A.Ş.
335	Altek Döküm Hadde Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.
345	Flokser Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
351	Georg Fischer Hakan Plastik Boru ve Profil San. Tic. A.Ş.
387	Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.
465	Teverpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.
479	YÜNSA Yünlü San. ve Tic. A.Ş.

**İSTANBUL
SANAYİ ODASI**

İSTANBUL SANAYİ ODASI ODAKULE'YE TAŞINIYOR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meşrutiyet Caddesi NO:62 Tepebaşı adresindeki tüm birimlerini Meşrutiyet Caddesi No: 63 Beyoğlu adresinde yer alan **ODAKULE** binasına taşıyacak ve **12 Haziran 2017** tarihinden itibaren de tüm birimleri ile **ODAKULE**'de hizmet vermeye başlayacaktır.

İletişim Bilgileri:

Adres: Meşrutiyet Caddesi No: 63, 34430 Beyoğlu/İSTANBUL

Telefon: (0212) 252 29 00 (Pbx)

Faks: (0212) 249 50 84 - 293 43 98

500 Büyüklerle ilgili bilgiler sanayinin durumunu ortaya koyuyor

ISO'nun 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılı faaliyet sonuçlarını sergileyen çalışması, Türk sanayinin durumunu ortaya koyuyor.

Bu çalışmayı iyi değerlendirmeden sanayi ve büyüme politikaları oluşturulamaz.

Türkiye'nin 500 büyüğünün durumu, Türk sanayinin durumunu yansıtıyor. 500 Büyük sanayi kuruluşunun sanayi sektörü toplam üretimindeki payı % 19.7 oranında. GSYH (Milli gelir) oluşumundaki payı % 7.1 oranında.

Açık anlatımla bizim sanayi üretimimiz küçük ölçekli KOBİ ağırlıklı işletmeler tarafından gerçekleştiriliyor. Ekonomik ölçekli sanayi kuruluşları ile KOBİ'lerin üretim yapıları, güçleri farklıdır.

Ülke ekonomisinde üretimin, istihdamın, ihracatın artması için, "ekonomik ölçekli" basit anlatımla

OLAYLARIN İÇİNDEN

Tefvik Güngör

gungoruras@superonline.com

la "büyük" sanayi kuruluşlarına ihtiyacımız var.

Ekonomik ölçekli sanayi kuruluşları araştırmaya, geliştirmeye, yenilikçiliğe para harcayabiliyor. Dünyada talebi olan malları dünya kalitesi ve fiyatıyla üretime ve ihracat pazarlarında yer edinme gücüne sahip olabiliyor.

Bekleyişimiz, üretimin, istihdamın, ihracatın artması 2016 yılında:

• 500 Büyüğün üretimden satışları cari fiyatlarla % 8.8 oranında arttı ama enflasyondan arındırılmış olarak üretimden satışların net artışı sadece % 0.2 oranında. Açık anlatımla 500 Büyükle 2016 yılında üretimden satışları arttırmadı.

• 500 Büyüklerde ücretle çalışan sayısı 648 binden 662 bine yükseldi. İstihdam artışı % 2.2. 500 Büyükle bir yılda 14 bin kişiye ek istihdam imkanı sağladı. Görülüyor ki sanayi sektörü üretim artmadıkça istihdam yaratamıyor.

• 500 Büyüğün ihracatı 2015 yılında 53.4 milyar dolardı. 2016 yılında 55.1 milyar dolar oldu. İhracat artışı % 3 dolayında. 500 Büyüğün toplam ihracattaki payları % 38.7 oranında. Toplam satışların % 70'i iç piyasada yapılıyor, % 30'u ihracatı gidiyor.

• 500 Büyüğün toplam ihracatının % 33.0'ü motorlu taşıt araçları, % 12.7'si ana metal sanayi, % 10.5'ü elektrikli makine ve aletler, % 8.8'i gıda ve içki sanayi, % 6.2'si tekstil ve giyim sanayi ihracatı.

• 500 Büyüğün 123'ü, yabancı sermaye paylı kuruluş. Bu kuruluşların üretimden satışlarda % 33.4, ihracatta % 47.8 oranında payları var.

• 500 Büyüğün sanayi üretime katkısını bu kuruluşların yarattığı brüt katma değerden, büyümeye katkısını net katma değerden izliyoruz. 500 Büyüğün 2016 yılında yarattıkları brüt katma değerde Üretici Fiyatlarıyla % 10.5 artış oldu.

500 Büyüğün yarattığı toplam brüt katma değer sektörler dağılımı, 500 büyüğün, daha doğrusu Türk sanayinin brüt katma değer yaratmada hangi sektörlerin ağırlığı olduğunu ortaya koyuyor.

Toplam brüt katma değerde raf-

neri, petrol ürünleri ve kömür sektörünün payı % 24.0, tütün ve tütün ürünlerinin payı % 18.3, gıda ve içki sanayinin payı % 13.1, motorlu kara taşıtlarının payı % 8.9, ana metal sanayinin % 7.6, elektrikli makine cihazların % 7.6, tekstil ve giyim sanayinin % 3.6 oranında.

• 500 Büyüğün üretiminde teknoloji yoğunluklu payı sadece % 3.7 oranında. Düşük ve orta düşük teknolojinin payı ise % 76.7 gibi büyük oranda. Devletin teşviklerine rağmen 500 büyüğün Araştırma Geliştirme harcamaları artmadı, % 13.2 oranında azaldı.

• Faktör gelirleri itibarıyla 2016 yılında 500 Büyüğün yarattıkları 100 birim katma değer % 52.7'si emek payına, % 13.9'u sermaye payına, % 33.4'ü mütəşebbis kârına gitti.

• 500 Büyüklerde üretim, istihdam, ihracat artmazken borçlanma artıyor. Şirketlerin toplam kaynak-

larının yüzde 62'si borçlardan, % 38'i özkaynaktan oluşuyor. Özkaynak oranı 2010 yılında % 50 idi.

• Toplam borçların özkaynağa oranı 2014 yılında % 132, 2015 yılında % 150 iken 2016'da % 162 oldu.

• Her şeye rağmen, satışların, ihracatın artmamasına rağmen 500 Büyük 2016 yılını kârlı bitirdi. Döviz kurundaki dalgalanmalara, TL'nin değer kaybının neden olduğu döviz riskine rağmen Vergiden önceki kar oranı % 6.8 oldu.

2017 Yılında ne değişiyor? Ekonomiyi canlandırma arayışında kredi genişletilmesi devam ediyor. Mevcut yapıya yönelik yeni teşvikler veriliyor. KOBİ ağırlıklı destekler artırılıyor. Bizim derdimiz sanayileşmeye dayalı büyüme. Sanayileşmeye dayalı istihdam artışı. 2016 yılı rakamları mevcut yapıda büyümediğimizi, istihdamın artmadığını ortaya koyuyor

Uğur Civelek

Enflasyondaki sınırlı gerileme rahatlama yaratamıyor!

ARKA PLAN

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan mayıs ayı enflasyon rakamları, beklentilerin biraz üzerinde çıksa da kimseyi şaşırtmadı. Tüketici fiyatları yüzde 0,45 ve yurtiçi üretici fiyatları yüzde 0,52 oranlarında arttı; yıllık oranlar ise kısmen gerileyerek, sırası ile yüzde 11,72 ve yüzde 15,26 düzeylerinde gerçekleşti. Geleceğe yönelik beklentilerin düzelmeye başlaması yönünde herhangi bir katkı söz konusu olamadı.

Mevsimlik koşullar sonuç üzerinde kısmen belirleyici olsa da, kaynak sıkıntısı nedeniyle yükselen faizler ve gerileyen döviz kurlarının etkisiz kalması belirsizliği artıran faktörler arasında yer aldı. Mevcut tablo yıllık enflasyon oranlarının haziran ve temmuz aylarında da gerileyebileceğini, fakat ağustos ayı ve sonrasında yeniden yükselmeye devam edebileceğini düşündürüyor. Yılsonundaki oranlar, çift haneli seviyelerde olabilir ve istikrarsızlık endişelerini yeni rekorlara taşıyabilir.

Mevsimlik olumlu koşullara ve gıda fiyatlarını olabildiğince geriletmek konusundaki çabalara rağmen, Gıda ve Alkolsüz İçecekler grubunda mayıs ayında yaşanan ortalama fiyat gerilemesinin yüzde 0,55 düzeyinde kalması rahatsızlık yaratıyor! Ramazan dönemine ilişkin özel eğilimler sebebi ile Haziran ayında da bu alanda yaşanacak gerileme de beklentilerin gerisinde kalabilir.

Zorunlu ihtiyaç maddesi olmayan gruplar için, faizlerdeki yükseliş ve döviz kurlarındaki gerilemeye olan görünümdeki kayıtsızlığın sebepleri ise ekonomi politikaları açısından özel bir önem taşıyor. Kredi Garanti Fonu uygulamaları, maliye politikasının hesapsız bir şekilde gevşetilmiş ve vergi teşviklerinin uzatılmış olması, Gelir dağılımında tehlikeli olabilecek türden bir bozulma, ağırlaşmış sorunların yan tesirleri veya döviz kurlarındaki dalgalanmaların bileşik etkisi sonucu etkilemiş olabilir. Geleceğe ilişkin talebin öne çekilmesi yolu ile gün kurtarılmış ve geçici bir rahatlama yaşanmış olabilir; fakat benzer yaklaşımlar ile benzer sonuçların elde edilemeyen olanaksız hale geliyor! İç talebe

ilişkin beklentilerdeki olumsuzlaşma, makroekonomik görünümü tehlikeli olacak şekilde bozabilir ve riskten kaçınma eğilimini tetikleyerek istikrarsızlaşma yönündeki eğilimleri güçlendirebilir.

Fiyat istikrarı görevi olan para otoritesini giderek etkisizleştiren koşullar önemlidir! Küresel koşullardaki geçici ve spekülasyon iyimserliklerin sarhoşluğuna kapılarak göz ardı etmenin faturası çok ağır olabilir! Sonbahara doğru küresel ölçekte riskten kaçınma eğilimiyeniden devreye girer ise ne yapacağız? Boşa koysak dolmuyor, doluya koysak almıyor!

Kredi Garanti Fonu uygulaması daha üst sınıra yaklaşmadan kaynak sıkıntısını ciddileştirerek, para otoritesinin yüzde 12'yi bulan ortalama fonlama maliyetini gölgede bırakacak şekilde yükseltti; söz konusu üst sınırın yükseltilmesi bu nedenle herhangi bir rahatlama sağlayamaz. Dışarıdan ve yastık altından gelen kaynaklar yeterli olmadığı için, faizleri düşürmek adına Merkez Bankası'nın arka kapıları sinsice zorlanıyor. Kısa vade de faizlerin gerilemesi için döviz kurlarının uçuşa geçmesine yol vermek, ya da faizlerin yükselmeye devam etmesine izin vererek yıkıcı sonuçlara katlanmaktan başka yol kalmıyor. Bu ikilemi beğenmeyenler, küresel koşulların mucizevi bir şekilde düzelmesini hayal etmek ve bu hayalin gerçekleşeceğini varsaymak dışında bir seçenek üretemiyor!

Istanbul Sanayi Odası'nın en büyük 500 sanayi kuruluşu konusundaki çalışması anlayana çok şeyler söylüyor; Borç-Özkaynak oranlarındaki bozulma daha önce görülmemiş seviyelere sıçramış! Genel görünüm, rekabet koşullarındaki olumsuzlaşmaya sebep olan çok yönlü faktörler nedenleriyle, faaliyeti sürdürmenin ve istihdamı korumanın giderek zorlaştığına işaret ediyor. Benzer türdeki sıkıntılar hizmet ve tarım sektörlerinin de belini büküyor. Yatırım ve tüketim eğilimlerini geçici olarak yükseltmeye çalışmanın toplam maliyeti dayanılmaz hale geliyor. Gerek fiyat istikrarını ve gerek ise finansal istikrarı korumak, kısa vadeli ve geçici önlemler ile başarılı olunabilecek konular olmaksızın hızla uzaklaşıyor.

ISO 500'e 69 yeni şirket girdi

ISO 500 listesine geçen yıl 69 şirket girdi. Listeye 60. sıradan girerek 440 şirketi geride bırakan Tiryaki Agro Gıda, en fazla sıçrama yapan şirket oldu

Açıklama istemediler

ARAŞTIRMAYA göre, 2016 yılında en fazla sıçrama yapan şirket/kurum, listeye 60'ıncı sıradan giren ve 440 şirketi geride bırakan Tiryaki Agro Gıda San. ve Tic. AŞ oldu. Bu şirketi listeye 78'inci ve 105'inci sıradan giren "İsminin açıklanmasını istemeyen şirketler" takip etti.

11 şirket yerini korudu

GEÇEN yıl isminin açıklanmasını istemeyen şirket sayısı 19 olarak gerçekleşti. 2016'da 235 şirket listede üst sıralara çıkarken, 185 şirket de alt sıralara düştü. 11 şirketin sıralamada yeri değişmedi. Toyota Boshoku Türkiye Otomotiv'in AŞ'nin sıçraması ise dikkat çekti. ■ 9'da

ISO 500'e 69 yeni şirket girdi

İSTANBUL Sanayi Odasının hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2016 Araştırması" na göre, geçen yıl 69 şirket **ISO 500** listesine girdi. AA muhabirinin **ISO**'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" çalışmasından derlediği bilgilere göre, 2015 listesinde yer almayan 69 şirket, geçen yıl ilk 500'e girmeyi başardı. Araştırmaya göre, 2016 yılında en fazla sıçrama yapan şirket/kurum, listeye 60'ıncı sıradan giren ve 440 şirketi geride bırakan Tiryaki Agro Gıda San. ve Tic. AŞ oldu. Bu şirketi listeye 78'inci ve 105'inci sıradan giren "İsminin açıklanmasını istemeyen şirketler" takip etti.

AÇIKLAMA İSTEMEDİLER

Geçen yıl isminin açıklanmasını istemeyen şirket sayısı 19 olarak gerçekleşti. 2016'da 235 şirket listede üst sıralara çıkarken, 185 şirket de yerini koruyamayarak alt sıralara düştü. Ayrıca 11 şirketin ise sıralamada yeri değişmedi. 2015

ISO 500 listesine geçen yıl 69 şirket girdi. Listeye 60. sıradan girerek 440 şirketi geride bırakan Tiryaki Agro Gıda, en fazla sıçrama yapan şirket oldu

ve 2016 yıllarında listede olan şirketler incelendiğinde, Toyota Boshoku Türkiye Otomotiv San. ve Tic. AŞ'nin 211 sıra yükselerek 405. sıradan 194. sıraya ulaşması dikkati çekti. Japonya'da otomobil iç dizaynı, koltuk, kapı, filtre, kumaş ve diğer araç içi & dışı parçaların imalatını üstlenen ana firmamız Toyota Boshoku Corporation., alanında Japonya'nın 1. ve dünyanın 4. büyük şirketidir. Otomobil iç döşeme parçaları üretimi alanında faaliyet gösteren Toyota Boshoku, iki Japon şirketi olan Toyota Boshoku Corporation ve Mitsui Bussan Automotive Inc'in ortak teşebbüsü olarak kuruldu. **ISO 500** çalışmasına göre, 2016 yılında sıralamada en fazla düşüş kaydeden şirket 257 basamak gerilemeyle 196. sıradan 453. sıraya inen

Gemlik Gübre Sanayii AŞ oldu. Bu şirketi 152 sıra gerileyen Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayi AŞ (TULOMSAŞ), 127 basamak düşen Naksan Plastik ve Enerji San. ve Tic. AŞ ve 122 sıra düşen Ege Çelik Endüstrisi San. ve Tic. AŞ izledi. Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), 2015'te olduğu gibi geçen yıl yine zirvedeki yerini korudu. TÜPRAŞ'ın hemen ardından sıralamada yerini koruyan diğer şirketler 2'inci sıradaki Ford Otomotiv Sanayi AŞ, 4'üncü olan Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları AŞ ve 8'inci sıradaki Hyundai Asan Otomotiv San. ve Tic. AŞ takip etti. Sıralamada yerini koruyan diğer şirketler ise Borçelik Çelik San. Tic. AŞ, Coca-Cola İçecek AŞ, Karabük Demir Çelik San. ve Tic. AŞ (KARDEMİR), Hayat Kimya Sanayi AŞ, Adopen Plastik ve İnşaat Sanayi AŞ, Göknur Gıda Maddeleri Enerji İmalat İth. İhr. Tic. ve San. AŞ ve Ak-Kim Kimya San. ve Tic. AŞ şeklinde sıralandı. (AA)

ISO 500'e bakıyorum gözlerim kapalı...

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) her yıl açıkladığı "Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu" istatistiklerini dikkatle inceledim. Konunun manşetlere çıkan birçok başlığı var, gazetelerde okumuştunuzdur. Bunları tekrarlamak niyetinde değilim.

Ben 2016 sonu itibarıyla ortaya çıkan tabloları şu gözle sordum: "Geçen sene yaşanan darbe girişimi sonrasında ekonomik soğuma, reel sektördeki edildigi gibi var mı?" Birazdan bunun ayrıntılarını yazacağım ama okuyucunun gözünden kaçmaması gereken bir iki notu burada satırlara dökelim.

Türkiye ekonomisi 2016 yılında yüzde 2.9, imalat sanayii ise yüzde 3.9 büyümüş. Bir önceki yıla göre toplam büyümede 3.2 puanlık düşüş yaşanmışken imalat sanayiinde düşüş 2 puanla sınırlı kalmış.

Çıkarım 1: İmalat sanayii yaşanan önemli sıkıntılara rağmen genel ekonomiye oranla daha iyi performans göstermiş.

İmalat sanayii için iki önemli gider kalemi olan kur ve faiz oranları 2016 yıl sonu itibarıyla dolar/TL'de 3.54, TL Ticari Kredi Faiz oranlarında ise ortalama yüzde 14.5 olmuş. Bu rakamlar 2015'e karşılaştırıldığında TL'de yüzde 20'lik bir devalüasyonu işaret ederken, faiz oranlarında tahminlerin aksine 1.5 puanlık düşüş olmuş.

Çıkarım 2: Döviz açık pozisyonu olanlar için kâbus bir yıl olurken, faiz ödemeleri zannedildiğinin aksine azalmış.

ISO 500'e giren şirketlerin yarattığı sanayi katma değeri toplam GSYH içindeki payı, 2016 yılında yüzde 7.1, olmuş. Bu oran 2015'te yüzde 6.5 miş. Diğer tarafta toplam imalat sanayiinin milli gelir içindeki payı 2017'de bir önceki senede olduğu gibi hiç değişmeden yüzde 16.7'de kalmış.

Çıkarım 3: Genel anlamda imalat sanayiinin GSYH içindeki payında bir artış görülmemekle beraber Türk sanayiinin en büyük 500 şirketinin GSYH içindeki payı artmış. Bir başka ifade ile devler seneyi diğerlerine göre çok daha iyi geçirmiş.

Bu listenin ilk 50 kuruluşunun 2015 yılındaki vergi öncesi dönem kârı yüzde 44'ken, 2016 yılında 4.7 puan artarak 48.7'ye çıkmış. İkinci 50 kuruluşun da vergi öncesi kârı yüzde 11.5'ten yüzde 21.4'e yükselmiş. **ISO 500** geneline baktığımızda 2015'te yüzde 5.2 olan vergi öncesi kâr 2016 sonunda 28.4'e çıkmış.

Çıkarım 4: Genel olarak **ISO 500** şirketleri kârlılık anlamında 2016'da oldukça iyi bir sene geçiren, listenin üstlerindeki devlere doğru gidildikçe bu oran iyice yükselmiş.

Şimdi de birkaç istatistik verelim...

ISO 500 şirketlerinin ödediği faiz, 2015 yılında yüzde 25 artarken 2016 yılında yüzde 18.8 artmış. Ayrıca sektör özkaynaklarını da 2016 yılında reel olarak artırabilmiş. 2014'te yüzde 7.8, 2015'te yüzde 4.6 büyüme ile enflasyonun altında kaldığı için reel olarak eriyen özkaynaklar 2016 yılında yüzde 15.2 büyüyerek reel olarak artmış.

Şimdi durum bu... O zaman aklımıza gelen soruları soralım...

■ 2016 yılında içeride onca olup bitene rağmen kur artışı ve küresel ekonomideki toparlama ve ihracat odaklı rekabetçi üretim yapan **ISO 500** şirketleri oldukça iyi sonuçlar alırken diğer reel sektör oyuncularında durum niye farklı?

■ Bahsedildiği gibi "kur artışı reel sektörün belini kırıyor" ise **ISO 500**'ün sonuçlarına bunlar niye yansımamış?

■ Faiz harcamalarının **ISO 500** şirketlerinde göreceli payı 2016'da azalmışsa, biz bu sene 180 milyar TL'ye kadar çıkan KGF kredileri ile hangi sektörleri ve reel sektör oyuncularının imdadına koşmuşuz?

■ **ISO 500**'ün ilk 10 sıralamasında 6 otomotiv şirketi, 2 demir çelik ve 1 dayanıklı tüketim malzemesi üreten şirketin bulunması bize ihracat stratejisi, faiz-kur döngüsü ve teşvikler konusunda bir şey söylüyor mu?

İSTANBUL SANAYİ İLİŞKİSİ KOPUYOR

Devler arasında yabancı sermayeli şirketlerin sayısı 2009'da 153'ken bu yıl 123'e geriledi, diğer yandan İstanbul'un ağırlığı da azaldı. İstanbul şirketlerinin sayısı 2007'de 213'ken 2016'da 33

şirket listeden çıktı ve sayı 180'e indi. 500 şirket içindeki payı 10 yılda 5.7 puan düşerek yüzde 41.7'ye indi. Diğer yandan 500 şirketin ilk 50'sinin toplam satışlardan aldığı payı yüzde

48.8'den yüzde 49.2'ye yükselirken ikinci ellilik grubun payı yüzde 13.1 oldu. Böylece aslında 100 şirketin Türkiye'nin üretim ve satışlarının önemli bir kısmını oluşturduğu görülüyor.

11 KAMU ŞİRKETİNİN KÂRI 489 ÖZEL ŞİRKETİ SOLLADI

KAMU PETROL BULDU

ÖZELLERİ 10'A KATLADI

500 BÜYÜK'ÜN KÂR ARTIŞI 9.4 MİLYAR LİRA

(milyon TL)	2015	2016	Kâr artışı
Toplam kâr	28.320	37.734	9.415
Kamu kurumları kârı	2.922	7.961	5.039
Özel kuruluşlar	25.398	29.773	4.375

14 MİLYAR LİRA FAİZ GELİRLERİ OLDU

(milyon TL)	2015	2016	Gelir artışı
Toplam faiz ve kur farkı kazancı	12.948	14.069	1.121
Kamu kurumları kârı	2.064	2.868	804
Özel kuruluşlar	10.883	11.200	317

KÂRIN YÜZDE 70'İ 100 ŞİRKETİN

500 büyük şirketin toplam kârının yüzde 48.7'si ilk 50 şirketten geldi. İkinci 50'lik dilimin kârındaki payı ise yüzde 21.1 oldu. Böylece 100 şirket kârın yüzde 70'lik kısmını kasasına koymuş oldu.

TÜRKİYE PETROLLERİ 3.3 MİLYAR KÂR ETTİ

Sıra no:	Adı	2015 Kâr (TL)	2016 Kâr (TL)
66	Türkiye Petrolleri	822.580.033	3.336.627.789
7	EÜAŞ	704.762.686	3.126.285.159
37	Eti Maden İşletmeleri	1.248.003.378	1.234.064.757
40	Çay İşletmeleri GM	22.671.424	82.123.536
204	Tarım Kredi Yem San.		47.624.607
447	TÜLOMSAŞ	27.485.771	3.505.959
43	Türkiye Kömür İşlet.	81.340.281	2.019.391
121	M.K.E.K	47.745.550	887.588
21	Türkiye Şeker Fabrikaları	-100.279.448	-76.494.569

500 devin kârı göz doldururken artışın kamudan geldiği anlaşıldı. 9.4 milyarlık kâr yükselişinin 5 milyarını Türkiye Petrolleri başta olmak üzere kamu kurumlarının artan kârından geldi. 489 özel şirkette kâr artışı 4.4 milyar

İstanbul Sanayi Odası'nın her yıl açıkladığı **ISO 500** Büyük Sanayi Kuruluşu rakamları büyük şirketlerde kamunun kârını özellere göre 10 kat daha fazla artırdığını ortaya koydu. 500 dev şirketin kârı yüzde 33.2 artışla 28.3 milyardan 37.7 milyara çıkarken 9.4 milyar liralık kâr artışının 5 milyar lirası kamu kurumlarından geldi. Kamu kurumları kârlarını yüzde 172 artırıp 2.9 milyar liradan 7.9 milyar liraya çıkarırken özel kuruluşlarda kâr artışı ise yüzde 17.2'de kaldı. 500 büyük içindeki 489 dev özel şirketin kârı 11 kamu şirketinin kâr artışını yakalayamadı. Özellerdeki kâr yükselişi 4 milyar 375 milyon olabildi. Yani kamu kurumlarının kâr artışı özel kuruluşları tam 10'a katladı.

Rahim AK

milyondan 3.1 milyar liraya tırmandı. **ISO 500**'de zarar eden şirket sayısının 100'den 108'e çıkması da kârın birkaç kuruluştan geldiğinin göstergesi oldu. Her ne kadar

faiz ve kur farkı giderinden yakınsalar da 500 devin aynı zamanda faiz ve kur farkı geliri de oldu. Önceki yıl faiz ve kur farkından 12.9 milyar lira gelir yazan şirketlerin bu gelirleri 14 milyara çıktı. 14 milyarın 11.2 milyarını

11 milyar faiz, 18'i kurdan

29 milyarlık finansman giderinin 11 milyar faiz, geri kalanı kur farkı gideri oldu. Devlerin borcu 207 milyar liraya ulaştı.

özel şirketler 2.8 milyarını ise kamu kurumları kasasına koydu. Şirketlerin faiz ve kur farkı gideri ise yüksek miktarda borçlarına rağmen 28 milyar liradan 29 milyara

çıkta yani ancak 1 milyar arttı. Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı da 8 puan düşerek yüzde 63.4'ten yüzde 55.4'e indi. Faaliyet kârı ise 44 milyardan 52 milyara yükseldi. 500 büyük şirketin en çok dikkat çeken özelliklerinden birisi de borçlarının önceki yıllarda olduğu gibi artışa devam etmesi oldu. Borcun özkaynağa oranı yüzde 61.9 ile son 10 yılın en kötü düzeyine indi.

FİNANSMANDAN 14 MİLYAR KAZANÇ

Kâr artışını getiren şirketler ağırlıklı olarak Türkiye Petrolleri ve EÜAŞ oldu. Türkiye Petrolleri 2015'te 822 milyon ederken 2016'da kârını 3 milyar liraya çıkardı. EÜAŞ'ın kârı ise 704

HABER

NEWS

Kalıp İşleme Teknolojisi, Kalıp Elemanları, Takım Tezgahları, Otomasyon, Yazılımlar ve Kalite - Kontrol
Mold Processing Technology, Mold Components, Machine Tools, Automation, Software and Quality - Control

14 milyar dolarlık ihracatın yıldızlarına
23 kategoride 115 ödül verildi

İkmib Kimya İhracatının Şampiyonlarını Ödüllendirdi

Türkiye'nin en ihracatçı ilk üç sektöründen biri olan kimya, 2016 yılında 14 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamülleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) geçtiğimiz yıl en fazla ihracata imza atan üyelerini bu başarılarından dolayı ödüllendirdi. Raffles İstanbul Zorlu Center'da düzenlenen İKMİB 2016 İhracatın Yıldızları Ödülleri töreninde 23 kategoride 115 ödül sahiplerini buldu.

Plastikten kozmetiğe, ilaçtan ka-
uçuğa, medikalden boyaya kadar
kimyanın farklı alt sektörlerinde-
ki 7 bin ihracatçı firmayı temsil
eden İstanbul Kimyevi Maddeler
ve Mamülleri İhracatçıları Birliği
(İKMİB), 2016 yılında 14 milyar
dolarlık ihracata imza atan sektör
temsilcilerini yeni rekorlar için ce-
saretlendiriyor. Türkiye sanayinin
nabzını tutan ve 300 binden fazla
kişiye istihdam yaratan kimya
sektörü, 2017 yılı için 15,5 milyar
dolarlık ihracat hedefi koydu. Yılın
dört aylık döneminde geçen yıla
kıyasla ihracatını yüzde 17,41 artır-
tıran ve 5 milyar 369 milyon dolar
ihracata ulaşan kimyada moraller
yerinde.

İKMİB'in üye firmalarını başarı-
larından dolayı onurlandırmak ve
teşvik etmek amacıyla düzen-
lediği 2016 İhracatın Yıldızları
Töreninde, 23 farklı kategoride
115 ödül verildi. İKMİB Yönetim
Kurulu Başkanı Murat Akyüz'ün
ev sahipliğinde Raffles İstanbul
Zorlu Center'da düzenlenen ödül
törenine; TİM Başkanı Mehmet
Büyükeksi, İstanbul Sanayi Oda-
sı Başkanı Erdal Bahçivan, İTO
Meclis Başkanı Şekip Avdagiç,
İTHİB Yönetim Kurulu Başkanı İsmail
Gülle, İSTOÇ Yönetim Kurulu
Başkanı Nahit Kemalbay, Kauçuk
Derneği Yönetim Kurulu Başkanı
Nurhan Kaya, TKSD Yönetim Ku-
rulu Başkanı Timur Erk, İMMİB

Genel Sekreteri Armağan Vurdu,
İKMİB Yönetim Kurulu Üyeleri,
AKMİB Yönetim Kurulu Üyeleri ve
sektör firmaları katıldı. Kimyanın
alt sektör ve ürün gruplarında en
fazla ihracat gerçekleştiren ilk 5
firmanın ödüllendirildiği gecede
bu yıl yeni eklenen "En Katma
Değerli İhracat", "Hedef Ülkelere
İhracat", "Pazar Sayısı Artış" gibi
kategorilerde de en başarılı fir-
malar ödüllendirildi.

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Ma-
mülleri İhracatçıları Birliği (İKMİB)
Yönetim Kurulu Başkanı Murat
Akyüz, törende yaptığı konuş-
mada ödül alan firmaları kutladı
ve şunları söyledi: "Ülkemiz için
zor bir yılı geride bıraktık. Birbi-
rimizden aldığımız güç sayesinde
yaşanan tüm siyasi ve ekonomik
olumsuzluklardan mümkün olan
en az şekilde etkilendik. Ükese-
ne ve insanlarına inancı tam olan
ihracatçılarımız tüm zorluklara
rağmen mücadelelerine devam
ederek ülke ekonomisinin olumlu
görünümünü korumayı başardı.
Plastikten kozmetiğe, ilaçtan bo-
yaya yaşamın her alanına yönelik
ürünler sunan kimya sektörümüz,
son yıllardaki ihracat hamlesi ile
Türkiye ekonomisinin en dinamik
sektörleri arasındaki yerini sağ-
lamlaştıyor. Avrupa başta olmak
üzere Afrika'dan Güney Amerika
ve Uzakdoğu'ya kadar geniş bir
dağılımda ihracat yapan sektörü-
müz rekabet gücünü her geçen
yıl artırıyor. 2016 yılında büyük
bir gayretle çalışan ve 200'den

HABER

NEWS

fazla ülkeye ürünlerini ulaştırılan tüm firmalarımızı yürekten kutluyorum. İhracatın Yıldızları ödülleri-nin firmalarımız açısından önemli bir motivasyon olduğu inancındayız”.

2016 yılında kimya sektörünün 14 milyar dolarlık ihracat yaptığını dile getiren Murat Akyüz, sektörün 2017 ihracat hedefinin 15,5 milyar dolar olduğunu belirterek, “İhracatçılarımız açısından kolay olmayan bir yılın ardından 2017’ye rekor ihracat artışları ile başladık. Kimya ihracatı Ocak-Nisan aylarında geçen yılın aynı dönemine göre miktarda yüzde 13,60 artışla 6 milyon 590 bin ton, değerinde ise yüzde 17,41 yükselişle 5 milyar 369 milyon dolara ulaştı. Kimya sektörümüzün bu dönemde en çok ihracat yaptığı ilk on ülke; Birleşik Arap Emirlikleri, Almanya, Irak, Singapur, Mısır, ABD, İtalya, İspanya, İran ve Malta oldu. Otomotiv, hazır giyim ve konfeksiyon sektörlerinin ardından üçüncülüğümüzü koruduk. Yılın dört aylık döneminde yakaladığımız rekor artışlarla 2017 yılı için belirlediğimiz 15,5 milyar dolarlık ihracat hedefine rahatlıkla ulaşacağımızı düşünüyoruz” diye konuştu.

İKMİB ve Başkanı Murat Akyüz’e kimya sektörüne, dolayısıyla Türkiye ekonomisine yaptıkları katkı için teşekkür eden Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekşi, “Gerek ülkemizde gerekse dünyada son derece zor geçen bir yılın ardından 2017 yılında zorlukları yavaş yavaş geride bırakıyoruz. Ekonomimiz ve ihracatımız toparlanıyor. Özellikle baktığımızda tüm dünyada korumacılık hızla yayılırken ve emtia fiyatlarında geçtiğimiz iki yılda anormal düşmeler varken bu sene bir taraftan emtia fiyatları artıyor diğer taraftan dünya ekonomisindeki gelişmeler bizim açımızdan son derece olumlu gidiyor.

İhracatımız ilk dört ayda yüzde 8,8 artış gösterdi. Bu artışta tüm sektörlerin mutlaka katkısı olması gerekir. Özellikle kimya sektörü bu yıl çok güzel bir performans gösteriyor. 2016 yılında emtia fiyatlarının yükselmesi ve kimya sektörünün de toparlanmaya başlamasıyla Türkiye’nin artışı 8,8 iken kimya yüzde 17,4’lük bir artış başarı gerçekleştirdi. Kimya sektörü Ar-Ge konusunda önemli çalışmalar yapıyor. Katma değerli üretim ile dünya çapında başarılı firmalar görebiliriz.

**Haberin Devamı İçin www.metaldunyasi.com.tr
Adresini Ziyaret Edebilirsiniz**

İSO 500'ün 37'si Ankara'dan

▶ **İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)** tarafından 2016 yılı verileriyle oluşturulan Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu listesine Ankara'dan bu yıl 37 firma girmeyi başardı. Ankara **Sanayi Odası**'ndan (ASO) yapılan yazılı açıklamaya göre, 37 firmanın 29'u özel sektör, 8'i kamu sektörü şirketlerinden oluştu. Geçen yıl 34 Ankara firmasının yer aldığı listeye bu yıl başkentten 2 özel, 1 kamu şirketi daha eklendi. Ankara, İstanbul'un ardından listede en çok

firması yer alan ikinci şehir olarak kayıtlara geçti. ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara'nın listede ikinci sırada bulunmasından duyduğu memnuniyeti belirterek, "Başkentin sanayisinden, sanayinin başkentine hedefimiz için önemli bir adım. Listedeki yer alan tüm firmalarımızı kutluyorum" ifadelerini kullandı. Özdebir, listedeki ASO üyelerinin, Ankara'nın yüksek teknoloji üretme kapasitesini de net bir biçimde gösterdiğine dikkati çekti.

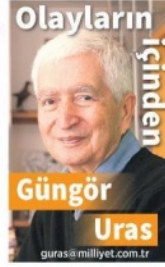
ÜRETİM, İSTİHDAM VE İHRACATI ARTIRMAK ŞART

Ülke ekonomisinde üretimin, istihdamın, ihracatın artması için, "ekonomik ölçekli", basit anlatımıyla, "büyük" sanayi kuruluşlarına ihtiyacımız var.

Ekonomik ölçekli sanayi kuruluşları araştırmaya, geliştirmeye, yenilikçiliğe para harcayabiliyor. Dünyada talebi olan malları dünya kalitesi ve fiyatıyla üretime ve ihracat pazarlarında yer edinme gücüne sahip olabiliyor.

Istanbul Sanayi Odası her yıl ülkenin 500 büyük sanayi kuruluşunun faaliyetleriyle ilgili bilgileri derliyor.

Türkiye'nin 500 büyüğünün durumu, Türk sanayinin durumunu yansıtıyor. 500 büyük sanayi kuruluşunun sanayi sektörü toplam üretimindeki

payı % 19.7 oranında. GSYH (Milli gelir) oluşumundaki payı % 7.1 oranında.

Bizim sanayi üretimimizin büyük bölümü, küçük ölçekli, KOBİ ağırlıklı işletmeler tarafından gerçekleştiriliyor. Ekonomik

ölçekli sanayi kuruluşları ile KOBİ'lerin üretim yapıları, güçleri farklı.

Beklentimiz üretimin, istihdamın, ihracatın artması. 2016 yılında:

■ 500 büyüğün üretimden satışları cari fiyatlarla % 8.8 oranında arttı ama enflasyondan arındırılmış olarak üretimden satışların net artışı sadece % 0.2 oranında. Açık anlatımla, 500 büyük 2016 yılında üretimden satışları arttırmadı.

İstihdam artışı % 2.2

■ 500 büyükte ücretle çalışan sayısı 648 binden 662 bine yükseldi. İstihdam artışı % 2.2 oranında. 500 büyük bir yılda 14 bin kişiye ek istihdam imkanı sağladı. Görülüyor ki sanayi sektörü üretim artmadıkça istihdam yaratamıyor.

■ 500 büyüğün ihracatı 2015 yılında 53.4 milyar dolardı. 2016 yılında 55.1 milyar dolar oldu. İhracat artışı % 3 dolayında. 500 büyüğün toplam ihracattaki payları % 38.7 oranında. Toplam satışların % 70'i iç piyasada yapılıyor. % 30'u ihracata gidiyor.

■ 500 büyüğün toplam ihracatının % 33'ü motorlu taşıt araçları, % 12.7'si ana metal sanayii, %10.5'i elektrikli makine ve aletler, % 8.8'i gıda ve içki sanayii, % 6.2'si tekstil ve giyim sanayi ihracatı.

■ 500 büyüğün 123'ü yabancı sermaye paylı kuruluş. Bu kuruluşların üretimden satışlarda % 33.4, ihracatta %

47.8 oranında payları var.

■ 500 büyüğün sanayi üretime katkısını bu kuruluşların yarattığı brüt katma değerden, büyümeye katkısını net katma değerden izliyoruz. 500 büyüğün 2016 yılında yarattıkları brüt katma değerde üretici fiyatlarıyla % 10.5 artış oldu.

■ 500 büyüğün yarattığı toplam brüt katma değerinin sektörlerle dağılımı, 500 büyüğün, daha doğrusu Türk sanayinin brüt katma değer yaratmada hangi sektörlerin ağırlığı olduğunu oryaya koyuyor.

■ Toplam brüt katma değerde rafineri, petrol ürünleri ve kömür sektörünün payı % 24, tütün ve tütün ürünlerinin payı % 18.3, gıda ve içki sanayinin payı % 13.1, motorlu kara taşıtlarının payı % 8.9, ana metal sanayinin % 7.6, elektrikli makine cihazların % 7.6, tekstil ve giyim sanayininin % 3.6 oranında.

Düşük teknolojlili üretim

■ 500 büyüğün üretiminde teknoloji yoğunluklu payı sadece % 3.7 oranında. Devletin teşviklerine rağmen AR-GE harcamaları artmadı, azaldı.

■ Faktör gelirleri itibarıyla 2016 yılında 500 büyükte yaratılan 100 birim katma değer % 52.7'si emek payına, % 13.9'u sermaye payına, % 33.4'ü mütteşebbis kârına gitti.

■ 500 büyükte üretim, istihdam, ihracat artmazken, borçlar artıyor. Şirketlerin toplam kaynaklarının yüzde 62'si borçlardan, % 38'i öz kaynaktan oluşuyor. Öz kaynak oranı 2010 yılında % 50 idi.

■ Toplam borçların öz kaynağa oranı 2014 yılında % 132, 2015 yılında % 150 iken, 2016'da % 162 oldu.

■ Her şeye rağmen, satışların, ihracatın artmamasına rağmen 500

büyük 2016 yılını kârlı bitirdi. Döviz kurundaki dalgalanmalara, TL'nin değer kaybının neden olduğu döviz riskine rağmen vergiden önceki kâr oranı % 6.8 oldu.

500 büyüğün üretim bilgilerini iyi okumak zorundayız.

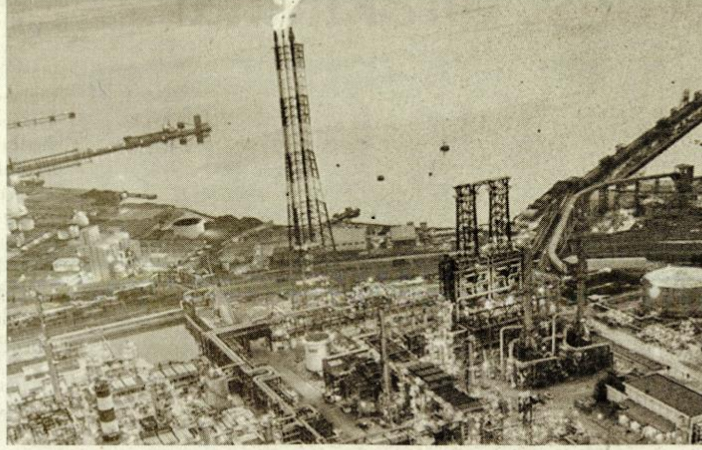
Türk ekonomisinin üretim gücü, sanayinin büyümeye, istihdama, ihracata katkısı 500 büyüğün faaliyet rakamlarında sergileniyor. Mevcut yapıyla ihracatı artırmak imkânsız. Ürün çeşitliliği yok, dış talebe cevap verecek üretimi gerçekleştirme şansı yok.

Yeni bir sanayileşme stratejisine ihtiyacımız var. Kredi vererek sanayide değişimi ve üretim artışını sağlayamayız. Ancak şirketlerin borçluluklarını arttırıyoruz. Yeni yatırım yapılmıyor.

Emekçileri sömürenler ilk sıralarda

İstanbul Sanayi Odası (İSO), hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2016" araştırma sonuçlarını açıkladı. Araştırmanın sonuçlarına göre, ilk sırada Koç Grubu'na ait 32 milyar 594 milyon lira üretimden satışları ile TÜPRAŞ yer aldı. Listenin en başlarında, düşük zammı ve esnek çalışma koşullarını dayatan otomotiv, metal ve cam patronları var. Listede ikinci ve üçüncü sırada, yine Koç Grubu şirketleri olan Ford ve TOFAŞ yer aldı. **İSO**'nun sonuçlarına göre, sanayi devlerinin satışları bir önceki yıla oranla yüzde 2.2'lik bir artış göstererek 490 milyar lira olurken, toplam faaliyet kârı yüzde 18.6 artışla 52.4 milyar liraya yükseldi. Toplam ihracatta ise yüzde 3.1 artış yaşanarak, 55.1 milyar dolar oldu. Sanayi kuruluşları, elde ettikleri 52 milyar lirahık esas faaliyet kârının yarısından fazlasını ise finansman gi-

deri olarak kaybetti.

Evrensel'de yer alan habere göre, listenin ilk sırasında yer alan TÜPRAŞ, toplu iş sözleşmesi görüşmele-

rinde işçilerin ücretlerine sadece yüzde 4.75 zam yapmayı, normal çalışma sistemini değiştirmeyi ve üç yıllık sözleşme imzalamayı önermişti. Grevleri AKP hü-

kümeti tarafından yasaklanan Şişecam patronu da listede yer aldı. Sözleşme görüşmelerinin devam ettiği ve işçilere 3 yıllık sözleşme ve düşük ücret teklif eden PETKİM de listeye 17'nci sıradan girdi. PETKİM işçileri de bir süredir patronun dayatmalarına karşı eylemler yapıyor. Listenin en önünde ise MESS sözleşmeleri sırasında işçilere sefalet ücreti dayatan metal otomotiv patronları var. Ford listenin ikinci sırasında yer alırken, TOFAŞ üçüncü Renault ise dördüncü sırada yer aldı. Listenin açıkladığı basın toplantısında konuşan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, patronların her türlü desteği hak ettiğini ileri sürdü: "Türkiye'nin ilk 10 ekonomi arasına girmesine en güçlü katkıyı yapacak yegane sektör olan sanayi, üretim ekonomisine dönüş için her türlü desteği almayı hak etti."

İSTANBUL

Zombi girişimci

Bir ülkede **Ar-Ge yatırımı** düşerse o ülkenin **ihracat birim fiyatı** yükselir mi? Tabii ki **hayır**... Aksine, daha da düşer,

ÖNERİ-YORUM

ihracatın hamalı, küresel arenanın **fasoncusu** olursun.

Tahmin edeceğimiz gibi bizden söz ediyorum. **İstanbul Sanayi Odası ISO 500**

Raporu'nun detayları bize, dehşet uyarılar yapıyor ve diyor ki; **en büyük 500** firmanın ancak **12**'si ileri teknolojiye... **192**'si düşük teknolojiye odaklı ve gerisi vasat işlerde...

Zombi; Haïti mitlerinde büyücüler tarafından **canlandırılan cesetlere** verilen addır ve popüler kültürde, uygar

dünyayı istila eden, **bulduğu her şeyi yiyen ama hiçbir değer üretmeyen** haline gelenlerdir.

Önüne çıkan "**hayatiyete dair**" ne varsa yutan zombi kavramının felsefi karşılığı; **hayatla beslenen ama ölüm üreten** hali tanımlar. Tıpkı, **bizdeki girişimcilerin yaygın tutumu** gibi... İyileri özenle ayrı tutarak diyorum ki, **KOSGEB**'den **TÜBİTAK**'a, bakanlıklardan özel programlara, girişimciler için getirilen teşviklerle beslenenlerin sayısı, **katlanarak** büyümüş.

Ben bunlara **zombi girişimci** diyorum. Kit kaynakları akıttığımız, şirketi, projesi hayat bulsun diye çırpındığımız bu "**teşvik-obur**" türler, onlara aktarılan kaynağı bitirir bitirmez, yenisi peşine düşer. **Ar-Ge yapısın** diye verdiği parayla temizlikçi aida-tını öder, **işletme sermayesi** yapar.

Onun için eğitimler açarsın, teşvik sisteminden yararlandırırısın ama nafile... **Bitlis'te ağıl** için aldığı teşviki, **Bodrum'da yazlık**, **İstanbul'da villa**, **Ankara'da kır düğününde** harcar. Devletin verdiği teşviki **denetleyecek** ne niyeti ne de kurumu olmadığı için zombilik, **salgın** halini alır, baş belamız olur.

AR'aştırdığımız halde **GE**'liştiremiyor olmamızın, "Farklı olandan **KORKU**, bize benzemeyenden **NEFRET**, rakiple düello yerine **PUSU**, akıl yerine **KURNAZLIK**, sabır yerine **TELÂŞ**, merak yerine **BİAT**, bilgi yerine **KANAAT** ve özgün yerine **TAKLİT**" dışındaki bir diğer sebebi de işte bu **zombi girişimci** tutumudur.

seref.oguz@sabah.com.tr SMS: SEO yaz
4122'ye gönder. (1.60 TL) MH: 0216 531 73 73
facebook.com/serefoguz.sabah

SANAYİNİN YÜKÜ 50 DEVİN SIRTINDA

Küçüklerin sanayideki payı azaldı. İlk 50 şirket, 500 büyük kuruluşun yaptığı satışın yüzde 49.2'sini gerçekleştirdi

Borç, büyüme ve kâr kıskacındaki sanayi sektörü, kendi deyimiyle "ahengini" kaybediyor. 2016 yılında, darbe, kur dalgalanmaları ve ihracat pazarlarındaki kayıplara rağmen Türkiye'nin önde gelen 500 büyük sanayi şirketi yüzde 8.8 büyüme ile cirosunu, 490 milyar TL'lik büyüklüğe ulaştırdı. Ancak Türkiye ekonomisinin mevcut durumu büyük şirketleri daha da büyütürken, orta ölçekli sanayi şirketlerinin yanışta geride kalmasına

Sayime BAŞÇI

neden oldu. Söz konusu 490 milyar TL'lik cironun yarısına yakın bir kısmı olan 241 milyar TL'sini en büyük 50 sanayi şirketi elde ederken, 450 sanayi şirketinin toplam satışları ise ancak 249 milyar TL'ye ulaşabildi.

LİSTEDE DEV MAKAS

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından önceki gün açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının detayları, şirketlerin borç sarmalında

kalırken, satışlarında da reel artışı yakalayamadığını ortaya çıkardı. 500 şirketin üretimden elde ettiği toplam satışların yüzde 49.2'sini ilk 50 şirket yaparken, geçen yıl yüzde 48.8 olan payın arttığı gözleniyor. Sıralamada geriye doğru gittikçe satış büyüklükleri arasındaki makas açılımı ise dev boyutlara ulaşıyor.

Listenin tepesinde yer alan TÜPRAŞ 32 milyar 594 milyon TL'lik ciroya ulaşırken, listenin son sırasında yer alan Anı Bisküvi'nin cirosu 242 milyon TL. Diğer

tarafından, listenin ilk sıralarında büyük çıkış yakalayan otomotiv markaları ihracatta da başı çeken firmalar oldu. 500 devin toplam ihracatının yüzde 99'unu imalat sanayiinde faaliyet gösteren firmalar yaparken, burada da 15 sektörün ihracatında gerileme, 8 sektörde ise çıkış gözleendi. 2015'teki 53.4 milyar TL'den 2016'da 55.1 milyar TL'ye çıkan ihracattaki aslan payını ise yine listenin ilk 50'sinde yer alan ve otomotiv sektörünün başı çektiği bu 50 firma aldı.